

Remissvar

Dnr 2021-162

2021-06-11

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Ytterligare stimulanser på hyberområdet: En ny skattereduktion för reparationer och skattefri uthyrning av personliga tillgångar

Fi2021/01820

KONJUNKTURINSTITUTETS SYNPKTER

Konjunkturinstitutet har givits möjlighet att lämna synpunkter på promemorian Ytterligare stimulanser på hyberområdet: En ny skattereduktion för reparationer och skattefri uthyrning av personliga tillgångar. Enligt promemorian är syftet med ytterligare stimulanser på hyberområdet att förändra beteendet, förbättra resurshushållningen och minska miljöbelastningen från produktion nya varor samt minska mängden avfall. Konjunkturinstitutet konstaterar dock att promemorian i all väsentlighet saknar analys av dessa effekter, både avseende mekanism och storlek. Det saknas även en bedömning av åtgärdernas samhällsekonomiska kostnad och nytta. Vidare är uppskattningen av förslagens offentligfinansiella effekter svårbedömd då promemorian inte tydligt redovisar vilka antaganden som ligger till grund för beräkningarna.

En verksam miljöpolitik vilar till stor del på prissättning av miljöpåverkan och reglering av farliga ämnen. Nya eller skärpta styrmedel motiveras normalt med förekomst av marknadsmisslyckanden som inte fullt ut har beaktats. Det är oklart vilka marknadsmisslyckanden som ligger till grund för promemorians styrmedelsförslag.

Konjunkturinstitutet har i samband med tidigare förslag om stimulanser på hyberområdet konstaterat att forskningen inte är entydigt när det gäller miljöeffekter av dessa åtgärder.¹ Till exempel kan subventionerad reparation och service påverka varors genomsnittliga energiförbrukning negativt då byte till nyare, mer energieffektiva, varor fördröjs. Vidare omfattas produktion och användning av många varor redan av styrmedel, till exempel EU:s utsläppshandelssystem, vilket riskerar att kraftigt minska miljöeffekten av åtgärder på hyberområdet. I promemorian analyseras inte den typen av effekter. Det konstateras dock kortfattat att de incitament som skapas vid skattereduktion för reparationsarbeten "[...] bedöms leda till att fler väljer att använda sina produkter under en längre period, vilket i sin tur leder till en förbättrad resurshushållning och till att miljöbelastningen från produktion av motsvarande mängd nya produkter minskar" (s. 57). Det konstateras vidare att skattefri uthyrning av personliga tillgångar kan ha både positiva och negativa miljöeffekter och att det saknas underlag för att

¹ Dnr 2016-55 och dnr 2017-070.

bedöma totala effekten. Trots detta, utan en fördjupad analys, görs bedömningen att effekten för miljön sannolikt är positiv.

Den föreslagna skattereduktionen för reparationsarbeten gäller endast vissa typer av varor, till exempel vitvaror, möbler, hushållsapparater, trädgårdsmaskiner och barnvagnar. Samtidigt medges sedan tidigare reducerad mervärdeskatt för att skapa incitament för reparation av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinnen. Promemorian är inte tydlig med varför det behövs olika system för olika typer av varor för att skapa samma typ av incitament. Inte heller analyseras effekten av att tillämpa två olika system och den skillnad i subventionsgrad för olika typer av varor som sannolikt blir resultatet.

En annan potentiellt betydelsefull aspekt som inte berörs i promemorian är beständigheten i avgränsningen till reparation och underhåll av vissa typer av varor. Det är inte uppenbart varför endast de utvalda varutyperna ska omfattas. Till skillnad från det nuvarande rutsystemet omfattar den föreslagna skattereduktionen även arbete som sker utanför bostaden, exempelvis på en verkstad. I och med denna utvidgning kan det finnas en ökad risk att skattereduktionen i framtiden breddas till att omfatta andra varor och att systemet därmed växer i omfattning.

I promemorian anges att en positiv bieffekt av mer reparationer kan bli att det skapas fler arbetstillfällen. Den sammantagna bedömningen i konsekvensanalysen är emellertid att effekten på den varaktiga sysselsättningen i ekonomin i sin helhet sannolikt är positiv, men relativt liten. Konjunkturinstitutet delar promemorians bedömning att sysselsättningseffekten blir relativt liten.

Sammantaget är Konjunkturinstitutets bedömning att förslaget effekter inte är tydligt redovisade. Det finns en tydlig risk att åtgärderna inte är samhällsekonomiskt effektiva. För att uppnå ett mål om förbättrad resurshushållning och minskad miljöbelastning till lägsta möjliga kostnad bör analysen fördjupas och förslaget ställas mot andra möjliga styrmedel.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Martin Hill.

Urban Hansson Brusewitz
Generaldirektör